

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Filipa Lexy

"Román *Obležená pevnost* jako překladatelská výzva"

Diplomová práce podává přehled vybraných stěžejních překladatelských problémů, s nimiž se musí vypořádat překladatel Qian Zhongshuova románu *Obležená pevnost*. Na materiálu překladů *Obležené pevnosti* do tří západních jazyků (angličtiny, francouzštiny a španělštiny) se diplomant v analytické části práce zamýšlí nad tím, jaká překladatelská úskalí představuje textová vícejazyčnost, funkční střídání jazykových rovin, mnohvrstevnatá metaforika či prolínání kulturně různorodých obsahů. Diplomant tyto jevy představuje nejen jako samostatné významotvorné aspekty překládaného díla, ale zvažuje je též v jejich vzájemné interakci. Analýza jednotlivých problémů a posouzení adekvátnosti překladatelských řešení v jednotlivých překladech je diplomantovi mnohdy východiskem návrhů alternativních řešení. Funkční součástí diplomové práce jako celku je úvodní představení spisovatele, jeho beletristického a literárně-kritického díla v dobovém literárně-historickém kontextu. Tato část práce rovněž podává zevrubnou informaci o románu *Obležená pevnost*, založenou na znalosti relevantní sekundární literatury a doplněnou o výčet čínských vydání a zahraničních překladů. Diplomant v závěru práce s odkazem na nálezy analytické části rekapituluje ty postupy a řešení, které se jeví jako nejvhodnější a současně předkládá hodnocení jednotlivých překladů románu.

Diplomant prokazuje schopnost orientovat se v translatologické problematice natolik, aby dokázal přesně postihnout podstatu problémů, na které se ve svojí práci zaměřuje. Práce vykládá jednotlivé souvislosti jasně a logicky, je napsána kultivovaným jazykem, minimum chyb a formálních nedostatků též svědčí o pečlivé redakci textu.

Jednou ze silných stránek práce je diskuse věnovaná problematice adekvátního překladu funkčního prolínání odlišných jazykových rovin, konkrétně problematika překladu příznakových pasáží v klasické čínštině. Diplomant si zaslouží ocenění za to, že odmítá zjednodušující přístup, který redukuje funkci klasického jazyka v románu na pouhou archaizaci. Jinou částí práce, která si zaslouží pochvalu, jsou ty pasáže, v nichž diplomant podává zevrubný a poučený výklad problematiky překladu metafor, které jsou klíčovým významotvorným prvkem románu *Obležená pevnost*. Podobně cenné je zamyšlení, inspirované právě diskusí nad možnostmi a limity převodu mnohovýznamových metafor, v němž diplomant zdůrazňuje, že by se překladatel měl vyvarovat neodůvodněného odstraňování či upřesňování nejednoznačnosti originálu.

Navzdory tomu, že výklad v některých částech práce by bylo možné ještě projasnit či doplnit (např. chybí jasnější definice tzv. „barokního stylu“ v narativu, či přesnější naratologický popis tzv. nadřazeného vypravěčského hlasu a vypravěčského hlasu, který si čtenář asociuje s protagonistou), práce jako celek má vysokou úroveň.

Navrhuji hodnocení „výborně“.

Otázky k diskusi: Do jaké míry je přístup k překladu pasáží v klasické čínštině, k němuž diplomant ve své práci dochází, přístupem, který by bylo možné použít při překladu textů v klasické čínštině obecně?